

Duhovščina in vojna. Duhovščina na Francoskem je podrejena vojaškemu zakonu kakor drugi državljani. Zakon ne dela razlike med raznimi stanovi, člani vseh stanov morajo v isti meri izvrševati svojo vojaško dolžnost. Sedanja vojna je prav mnogo francoskih duhovnikov odtrgala od izvrševanja stanovskih dolžnosti. Nasledki se že sedaj čutijo: dosti župnij je brez duhovnih pastirjev, mnogo šol brez katehetov. Na stotine in stotine mladih duhovnikov in bogoslovcev je moralo v vojaško službo, samo iz Pariza 500. Oblasti na Francoskem, vojaške in civilne, so duhovnikom jako naklonjene ter jim povsod, kjer je le količkaj mogoče, dovoljujejo opravljanje daritve sv. maše in izvrševanje drugih dušno-pastirskih poslov.

Brezbožniški učitelji v Rusiji vzgojujejo rusko deco po nalogu in težnjah sedanjih ruskih vladodržcev, to je popolnoma v smislu boljševiske brezbožnosti. Ne samo, da se ime božje ne sme imenovati v šolah in izmoliti nobena krščanska molitev, celo sovražstvo do Boga, vere in krščanstva se vceplja v mlada srca. Ruski učitelji imajo svojo brezbožniško zvezo, ki jim poleg državne oblasti daje potrebna navodila za protiversko in brezbožniško delo med rusko mladino. Sedaj, ko je boljševiska Rusija prodrla globoko v osredje Evrope, smatra brezbožniška organizacija ruskih učiteljev čas kot ugoden, da se brezbožniška učiteljska organizacija razširi po drugih državah. Zato je sovjetsko-ruska učiteljska zveza pozvala osrednje vodstvo brezbožnikov v Rusiji, naj ustanovi mednarodno zvezo brezbožniških učiteljev in učiteljic. Prej bi bil tak poziv našel močan odmev v svobodoumno-marksistično-komunistični organizaciji francoskega učiteljstva, sedaj pa je radi razpusta komunistične stranke na Francoskem ta odmev izostal. Bodo pa boljševiski brezbožniki drugam pogledali, ali ne bi morda dobili pristašev in sobojevnikov.

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogoste se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristna domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s saliniranim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Finski vojak pomaga ženski pri prenašanju mleka

Država se preurejuje

Letošnje poletje tvori važno razdobje v zgodovini naše države. Notranja državna ureditev je bila postavljena na nove temelje. Opustilo se je načelo centralizma, ki se je dejansko izživiljal kot nadoblast Srbov nad drugimi pokrajinami, zlasti nad hrvatskimi in slovenskimi. S sporazumom z dne 26. avgusta 1939 je bila ustanovljena banovina Hrvatska z upravno samostojnostjo in velikimi zakonodavnimi kompetencami (nadležnostmi). Doba dveh in pol meseca, ki je od sporazuma potekla, se je potrebovala in se potrebuje za to, da se upravni posli iz posameznih ministrstev prenesejo iz Beograda v Zagreb, da se tamkaj izvršujejo. Finančno možnost za to je dal odstop 300 milijonov dinarjev kot 29% kvota iz sedaj veljavnega državnega proračuna za dobo pol leta (od 1. oktobra 1939 do 31. marca 1940).

Oživotvorjenje banovine Hrvatske in njena notranja izgraditev je sprožila akcijo za ureditev ostalih delov države v smislu glavnih načel narodnega sporazuma. V okviru vlade se je sestavil poseben odbor ministrov, ki mora to vprašanje pretresti od vseh strani, zbrati potrebne podatke ter staviti primerne predloge. Prva na vrsti je Slovenija, da se oblikuje kot samostojna banovina, ker je, kakor poudarja »Hrvatski dnevnik« (glasilo dr. Mačka) v svoji številki z dne 9. novembra, to oblikovanje združeno z najmanj potežkočami. Prenos vrhovnega sodišča za Slovenijo (kasacije) iz Zagreba v Ljubljano je prav za prav že začetek tega oblikovanja. Upamo, da se bo kljub raznim spletkam oživotvorjenje banovine Slovenije kmalu posrečilo.

Kaj pa tretja banovina — banovina Srbija? Bodo li Srbi svoje ozemlje razdelili na več banovin ali pa bo vse državno ozemlje izven mej banovine Hrvatske in banovine Slovenije tvorilo eno veliko banovino Srbijo? To je vprašanje, o katerem se sedaj živahno razpravlja v srbskih krogih. Znano je, da so vsa leta, odkar obstoja naša država, nekateri krogi Vojvodine — tudi srbski krogi — zahtevali samoupravo za svojo pokrajino (Bačko, Banat in Baranjo). Ta želja in zahteva se je z menjačo se ostrino javljala ne toliko v krogih radikalne, pač pa samostojne demokratske stranke. Da bi bila ta stranka od svoje zahteve v tem pogledu popolnoma od-

stopila, ni verjetno. Še manj verjetno pa je, da bi radikalna stranka — JRZ — to zahtevo podpirala.

Bolj v ospredje pa se je pomaknila zahteva Bosne. Minister za gozdove in rudnike dr. Kulenovič, naslednik dr. Spahe v vodstvu bosansko-hercegovskih muslimanov, je potom izjave časnikarjem seznanil javnost s svojim predlogom, naj se poleg treh banovin (Hrvatske, Slovenije in Srbije) vpostavi še četrta banovina, to je Bosna-Hercegovina v svojih starih zgodovinskih mejah. Ta predlog, ki je bil stavljen ne v imenu JRZ, marveč v imenu bosansko-hercegovskih muslimanov, je zadel na odločno odklonitev bosanskih Srbov, ki brez ozira na različno strankarsko opredelitev izjavljajo, da se ne dajo ločiti od ostalih Srbov. Tudi glasila HSS (Hrvatske seljačke stranke) ne skazujejo temu predlogu nobene naklonjenosti, ker zahteva starih bosansko-hercegovskih mej zadeva tudi tiste bosanske in hercegovske okraje, ki so bili z uredbo o ustanovitvi banovine Hrvatske priključeni tej banovini.

V razpravi o četrti banovini je tudi bil stavljen posredovalen predlog, naj bi se Bosna in Hercegovina vpostavila kot samoupravna gospodarska celota, toda brez zakonodajne oblasti. Tudi ta predlog ni našel milosti ne v očeh srbskih strank ne pri HSS. Glede na tretjo banovino (Srbijo), ki naj bi obsegala vse ozemlje izven banovine Hrvatske in banovine Slovenije, poudarja »Hrvatski dnevnik«, da se mora obseg te banovine določiti v sporazumu s Hrvati, kakor se je obseg banovine Hrvatske določil v sporazumu s Srbi. Ker ima o preureditvi države izreči končno besedo parlament, so se že začela pripravljala dela za parlamentarne volitve. V to svrhu je bil poleg imenovanega odbora za proučevanje vprašanja o preosnovi države v vladi ustanovljen še drug odbor ministrov, ki naj izdela nov volilni zakon in izvrši druge volilne priprave. Kakor se poroča, se bodo volitve za narodno skupščino vršile v bližnji bodočnosti.

K. Juseivanov, predsednik bolgarske vlade, katero vabijo ruski sovjeti in Nemčija v svoje tureže

Litvanski vojak (levo) v pogovoru z rusko posadko ob novi meji Litve pri mestu Vilni, ki je pripadalo pred to vojno Poljski